

ριέχουσα IX-502 σελ(ιδας)· ἡ τρίτη κῆρυμμένη, διωρθωμένη, ἔχουσα δὲ ἱστορικὴν εἰσαγωγὴν, τὸν Μάρτιον τοῦ 1861 (XX-538 σελ.)· ἡ τετάρτη τῷ 1866, ἡ πέμπτη διωρθωμένη (XXIII-596 σελ.) τὸν Μάιον τοῦ 1869, ἡ δὲ ἕκτη ἐκδοθεῖσα εἰς ἀντίτυπα δέκα καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἐν ἔτει 1872. Τοῦ πρωτοτύπου δὲ τούτου ἐγένοντο πάμπολλαι μεταφράσεις, δύο εἰς τὸ γερμανικόν, δύο εἰς τὸ γαλλικόν, δύο εἰς τὸ ῥωσικόν, μία ὀλλανδική, μία ἰταλική, πολλαὶ δὲ ἀμερικανικαὶ πρὸ τοῦ 1870.

Τὸ περὶ ἀρχῆς τῶν εἰδῶν σύγγραμμα θεωρεῖ ὁ Δάρβιν ὡς πρόδρομον ἄλλων περιεκτικωτέρων συγγραμμάτων, ὧν τῆς δημοσιεύσεως ἤρξατο ἀπὸ τοῦ 1868.

Ἐν ἔτει 1871 ἐξέδωσε τὸ τὸ γενικὸν διαφέρον κινήσαν ἔργον, *Περὶ τῆς φυσικῆς τοῦ ἀνθρώπου καταγωγῆς καὶ περὶ τῆς γενετησίου κατὰ διαλογὴν ἀνατροφῆς*. Ἀδίκως δὲ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχον ἰσχυρισθῆ, ὅτι ὁ Δάρβιν ἐφοβεῖτο νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς θεωρίας αὐτοῦ τὴν σπουδαιότεραν τῶν συνεπειῶν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ζωικὴν τὴν καταγωγὴν, διότι εἰς δύο χωρία τοῦ ἐν ἔτει 1868 ἐκδοθέντος συγγράμματός του εἶχεν ἤδη σαφῶς ἐκφρασθῆ περὶ τούτου. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ἐρευνᾶται τὸ ζήτημα ἐκ βάθρων, καὶ διαφωτίζεται καὶ ὑποστηρίζεται μεθ' ὅλης τῆς σαφηνείας. Τούτου δευτέρα ἐκδοσις, ἐκ δέκα χιλιάδων ἀντιτύπων, ἐγένετο τῷ 1875.

Ὡς πρὸς τὴν ὑποδοχὴν δὲ τῆς δαρβινικῆς θεωρίας δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι αὕτη οὐδαμῶς, οὔτε ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ, διήγειρε τόσῳ μέγῳ διαφέρον, τόσῳ μεγάλας κατακρίσεις καὶ τόσας συμπαθείας ὅσῳ ἐν Γερμανίᾳ.

Ἀφ' οὗ χρόνου ἤρξαντο ἀναφαινόμενα τὰ συγγράμματά του ἀληθῆς πλήμνυρα συγγραμμάτων ἠγέρθη αὐτόθι. Εἰς πλείστα γερμανικὰ πανεπιστήμια καὶ τανῦν ἔτι παραδίδοται ὡς ἰδιαίτερος κλάδος εἰς σπουδαστὰς πασῶν τῶν ἐπιστημῶν εἰς ὑπερπλήρη ἀκροατήρια.

Καὶ ὄντως, οὐ μόνον ἡ Ζωολογία καὶ ἡ Φυτολογία, ἡ Ἀνατομία καὶ ἡ Ἐμβρυολογία, ἀνεπτύχθησαν σπουδαίως δεχθεῖσαι τὴν θεωρίαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐθνολογία καὶ ἡ Ἀνθρωπολογία καὶ ἡ Φιλοσοφία, ἰδίως δὲ ἡ Ψυχολογία δὲν ἀρνοῦνται ὅτι ὑπέστησαν τὴν ἀνατρεπτικὴν τῆς θεωρίας ταύτης ἐπίδρασιν.

Καὶ τὸ μέγα δὲ πρόβλημα πῶς ἀνεπτύχθησαν φυσικῶς καὶ τίνι τρόπῳ ἐτροποποιήθησαν κατὰ μικρὸν ἐν τῷ δρόμῳ τῶν αἰώνων αἱ τανῦν ἐν χρήσει θρησκείαι καὶ οἱ τῶν ἡθῶν νόμοι, καὶ τὸ αἰνίγμα λέγομεν τοῦτο, τὸ ὑπὸ τῶν παρελθουσῶν ἑκατονταετηρίδων παραδοθὲν εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους οὐδέποτε θέλει ἀποσφραγισθῆ ἡνευ τοῦ—*δαρβινισμοῦ*.

ΣΠ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

## Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

καὶ αἱ συνδικαίαι τῶν πενήτων ἐν Λονδίῳ. I

Ἐν Λονδίῳ, τῇ 15 Ἰουνίου 1879.

Πρὸ ὀλίγου περιῆλθον συνοδευόμενος ὑπὸ δύο βοηθῶν τῆς ἀστυνομίας, οὓς ὁ ἀστυνόμος συνταγματάρχης κ. Ἐνδερσον ἔσχε τὴν καλωσύνην νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν διάθεσίν μου, τὰ lodgings καὶ τὰ lanes τοῦ Οὐάιτ Τσάπελ. Δευτέραν ταύτην φορὰν εἰσέδουν εἰς τὰ ὑποχθόνια ταῦτα τοῦ Λονδίνου, ἔνθα οὐδέποτε θέτουσι τὸν πόδα οἱ Ἄγγλοι, παρὰ προσδοκίαν δὲ παρετήρησα ὅτι ἐν πᾶσιν ἡ πρόσδος ἢ ἂν θέλετε ὁ συρμός βαίνει εἰς τὰ ἐμπρός. Τὸ Οὐάιτ Τσάπελ τοῦ 1879 δὲν ὁμοιάζει πλέον πρὸς τὸ τοῦ 1876. Αἱ γυναῖκες ὀλιγώτερον ἢ ἄλλοτε σύρουσι τὰς φρικωδῶς γραφικὰς ἐνδυμασίας των, τὰς κοκκίνας καὶ κιτρινας ἐκείνας ἐσθῆτας, μετὰ τὰς ὁποίας ὁμοιάζον πρὸς ῥακοφόρους χορευτριάς θεάτρου, οἱ δὲ ἄνδρες δὲν φοροῦσι πλέον τὰ τρυπημένα ἐκεῖνα καὶ κατ' ἀλλόκοτον τρόπον διεστραμμένα λευκὰ καστορία ἄτινα τόσον εἶχον ἐμπούισαι αἰσθησιν καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν ζωγράφον Νίττην, ὅτε τὸ πρῶτον εἶχον περιέλθει μετ' αὐτοῦ τὴν συνοικίαν ταύτην. Πρέπει λοιπὸν νὰ σπεύσῃ ὅστις θέλει ἐκ τοῦ πλησίον νὰ ἴδῃ ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι τὰς κοινωνικὰς ἐκείνας πληγὰς, αἰτίνας ἐν μέρει πανταχοῦ ἐπολυνοῦνται χωρὶς ἐντελῶς νὰ θεραπευθῶσι, τὰ ῥάκη ἐκεῖνα, ἄτινα ὀσημερὰ ἐξαφανίζονται καὶ καθίστανται κατὰ τὸ φαινόμενον εὐπροσωπότερα χωρὶς ἢ σὰρξ νὰ γίνηται παχύτερα καὶ χωρὶς νὰ παρέχεται θρεπτικώτερα τροφή εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Χθὲς λοιπὸν μετὰ τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας δρόμον ἐφ' ἀμάξης, ἀφορηθέντες ἐκ τοῦ Πικκαδιλλύ, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν εἴσοδον μικροῦ δρομίσκου, Λέμαν στρεῖτ καλουμένου, εἰς τὸ ἄκρον τῆς μεγάλης ὁδοῦ Ὀουλδ Γκᾶτ, ἔνθα τὰ πολλὰ κρεωπωλεῖα. Οἱ βοηθοὶ τῆς ἀστυνομίας, εἰς οὓς εἶχεν ἐκ τῶν προτέρων γείνει γνωστὴ ἡ ἐπίσκεψίς μας, ἐνδεδυμένοι πολιτικὰ ἐνδύματα, περιέμενον τὴν ἀφίξιν τῆς ἀμάξης μας. Ὁ ἕτερος αὐτῶν, ὁ κ. Μῶσερ, ὅστις ὁμίλει λαμπρὰ τὴν γαλλικὴν καὶ εἶχε πέρυσι συνοδεύσει τὸν πρίγκιπα τῆς Οὐαλίας εἰς τὸ εἰς Παρίσιος ταξεῖδίον του, μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ συνάδελφος του ἔχων τὴν γενικὴν ἐποπτεῖαν τῶν lodgings, ἐμέλλε νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ παντοῦ, ὅπου ἠθέλομεν νὰ ὑπάγωμεν, μᾶς συνίστα μόνον νὰ εἴμεθα σιγῆλοι καὶ νὰ μὴ ἀποκρινώμεθα εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἠθέλον τυχὸν μᾶς ἀποτείνειν τὸν λόγον.

Ἡ ὥρα εἶνε περίπου ἡ ἐνδεκάτη, εἴμεθα δὲ τέσσαρες ἡμεῖς καὶ δύο οἱ βοηθοὶ, ἕξ. Ἀπεπέψαμεν τὴν ἀμαξαν καὶ ἐβαδίζομεν πεζῇ χωροῦντες πρὸς σκοτεινὰς ὁδοὺς, ἔνθα ἀνεφαινότο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐπίφοβα πρόσωπα καὶ σύρονται λευκοφορεμένοι γυναῖκες, ναῦται Ἴρλανδοί, νυκτοπλά-

1. Ἰδὲ καὶ τόμ. Β' τῆς Ἐστίας σελ. 786 καὶ 803.

νητες καὶ ἄλλοι ἐλαύνοντες χειραμάξια, ἐφ' ὧν ἔκειντο ἐκτεθειμένοι βραστοὶ κογλίας, λαχανικά, ραβάρθαραν καὶ κομμάτια ἐρυθροῦ κρέατος. Ὁ-χλος πλὺς συνωθεῖται παρὰ τὰς εἰσόδους τῶν δξέως φωτιζομένων οἰνοπωλείων καὶ πνευματο-πωλείων, νεαραὶ δὲ γυναῖκες, τὸ πλεῖστον εὐ-μορφοὶ καὶ τινες μὲ ὑπωπιασμένους τοὺς ὀφθαλ-μοὺς προσμένουσι, καγχάζουσιν, ὄξουσιν οἰνοπνεύ-ματος καὶ ἱρλανδικοῦ οὐίσκιου.

Εἰσερχόμεθα εἰς τι ῥδρικὸν καφενεῖον—ἄς τὸ ὀνομάσωμεν οὕτως—ὑπερεχειλισμένον θορυβώ-δους πλήθους· ἡ ζέστη εἶναι ἀφόρητος. Βλέπεις ἐκεῖ θηριώδεις ὄψεις, ἄνδρας φοροῦντας παράξενα καλύμματα, διακρίνεις δὲ καὶ λεπτοὺς προσώπου χαρακτῆρας μάλιστα μεταξὺ τῶν γυναικῶν, αἵ-τινες φαίνονται ἡλίθιοι. Ὑπάρχουσι μεταξὺ τοῦ πλήθους οὐκ ὀλίγοι εὐμορφοὶ ἐβραῖαι προσεκτι-κῶς ἀκροώμενοι ἀνοήτου τινὸς ἄσματος ἢ παρα-τηροῦσαι ἀγροίκον ἀοιδὸν μαυρισμένον ἔχοντα τὸ πρόσωπον διὰ κεκαυμένου φελλοῦ καὶ ὀρχούμε-νον μὲ ξύλινα σανδάλια. Ἐπειτα παρουσιάζε-ται παχύσαρκος γυνὴ μὲ ἐνδυμασίαν ἱρλανδικήν, στρογγύλον ψιάθινον κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ κοντὸν φόρεμα καὶ ἀρχίζει νὰ ἄδῃ ἄσμά τι τῆς πατρίδος τῆς, ὅπερ ἀπὸ τοῦ βάρους τοῦ φο-βεροῦ ἐκείνου ὄχλου ὑποδέχονται λαρυγγικαὶ εὐ-φημίαι ὅμοιαι πρὸς βρυχηθμοὺς θηρίου. Μετὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ θορυβοῦ πρόεδρός τις μαυροφο-ρεμένος ὅμοιος πρὸς τοὺς chairman τῶν συναυ-λιῶν τῆς ὁδοῦ τοῦ Ὁξφορντ ἢ τοῦ Ἀυμάρκτ ἀγ-γέλλει εἰς τὸ πλήθος τὰ ἄσματα, τὰ ὅποια ἔ-μελλον νὰ ψαλῶσι καὶ τὰ ἄλλα παιγνίδια, τὰ ὅποια ἔμελλον νὰ ἐκτελεσθῶσι. Ὅσον βαθέως καὶ ἂν καταβῆς εἰς τὰ κοινωνικὰ στρώματα θὰ ἀπαντήσης τὸ μαῦρον φόρεμα ἀκόμη δὲ καὶ τὸν λευκὸν λαίμοδέτην.

Ἡ μουσικὴ ἐκεῖνῃ τρώγλῃ καλεῖται Wiltons' Palace of Variétés. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ θεάτρα ἐνταῦθα, τὸ θέατρον Pavillon π. γ., ἐνθα παρί-στανται δράματα ὀλιγώτερον αἱματηρὰ ἢ τὰ διαδραματιζόμενα ἐν ταῖς ὁδοῖς. Ἐξελθόντες τοῦ παλατίου τῶν Variétés εἰσερχόμεθα εἰς αἴ-θουσαν χοροῦ, ὅπου ἐν πνιγηροτάτῃ ἀτμοσφαίρᾳ στροβιλοῦνται γερμανικὸν στρόβιλον γυναῖκες μὲ ξεθωριασμένα καὶ ἔλεεινά ἱμάτια καὶ ἄνδρες ἔτι φαυλοτέρην ἔχοντες τὴν ὄψιν καὶ τὴν περι-βολὴν πρὸς τὸν ἦχον ἐνὸς βιρυαύλου καὶ δύο κλαρινέττων. Ὁρχοῦντο δ' ἐκεῖ γερμανικὸν βάλς διότι Γερμανοὶ συνήθως συναθροίζονται εἰς τὸ μεταπρατήριον ἐκεῖνο τοῦ ζύθου καὶ τοῦ βράνδου. Ἄετός μὲ τεταμένους τοὺς ὀνυχας εἶνε κεντη-μένος εἰς τὴν εἴσοδον, ἐξ οὗ λαμβάνει τὸ ὄνομα, ὁ Πρωσσικὸς Ἄετός, ἡ αἴθουσα αὕτη τοῦ χοροῦ ἦτις κεῖται εἰς τὸ Saint George in East καὶ ἔ-χει φήμην χειροτέραν τῶν χειρίστων καταγω-γίων τῶν Παρισίων. Ὡς ἀναψυκτικὰ ἐκεῖ προ-σφέρονται εἰς τοὺς κτηνώδεις ὀρηχστάς λουκά-

νικὰ καὶ λεπτοκάρια. Αἱ γυναῖκες, ὧν μία σύ-ρει τετριμμένον φαῖον βελουδένιον φόρεμα δια-σῶζον ἔτι λείψανα τοῦ πάλαι ἐκ μαύρων χαρ-δρῶν κρασπεδώματος, ὀρχοῦνται καὶ μόναι των, ὡς αἱ μικραὶ γριζέτται ὑπὸ τὰ δένδρα τοῦ Πράτερ τῆς Βιέννης, στροβιλιζουσαι μὲ βαρέα ποδῶν κροτήματα. Δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῇ πόσον φρικώδης εἶνε ἡ ἀνδροχαρῆς λαμπρότης τῶν ὀφθαλμῶν των καὶ πόσον φαῦλα τὰ προ-κλητικὰ των μειδιάματα ὑπὸ τὴν ἐκτυφλῶνου-σαν λάμπιν τοῦ φωταερίου. Ἄπὸ τοῦ Ἄετοῦ τῆς Πρωσσίας ἄς πορευθῶμεν εἰς μετρόπολιν.

Ναῦται τῆς Βαρκελώνης καὶ χαλκοῦροι μείρα-κες τῶν Γαδεῖρων περιστρέφοντες μεταξὺ τῶν ἰσχνῶν δακτύλων των σιγαρέττα θεωροῦσιν ὀρ-χουμένας κορασίδας καὶ ὑπὸ τοὺς κοκκίνους σκούφους των μᾶς παρατηροῦσιν ἐν σιγῇ ἀπο-ροῦντες ὅτι εἰς τὸν Χορὸν τοῦ Ῥόδου εἶχον εἰ-σχωρήσει ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι. Ἄπὸ τῆς κα-πνισμένης στέγης τῆς αἰθούσης τοῦ Ῥόδου κρέ-μανται τεμάχῃ σημαίων καὶ πάντων σχεδὸν τῶν ἔθνῶν τὰ ἐμβλήματα εἶνε ἀναπεπταμένα ἐ-κεῖ, εἰς τὸ δυσῶδες ἄντρον πάσης κακίας. Οἱ εἰς τὸν λιμένα τῆς ἀγγλικῆς μητροπόλεως κα-ταγόμενοι ναῦται εὐρίσκουσιν ἐν τῷ πυκνῷ κα-πνῷ τῆς πίπας καὶ τῇ βαρεῖᾳ ὀσμῇ τῶν οἰνοπνευ-μάτων τῆς πατρίδος των πάντες τὰ χρώματα.

Ἄλλ' εἰς πάντα ταῦτα τὰ ποτικά καὶ μου-σικὰ ἐντευκτήρια, εἰς τὰς σκοτεινάς ἐκεῖνας ὀ-δοὺς δύνατὸν εἰπεῖν ὅτι ὀλιγώτεροι σχετικῶς εἶνε τώρα οἱ οἰνόφλυγες καὶ τοῦτο διότι ἡ ὑπὸ τριῶν ἐτῶν ἐξακολουθοῦσα ἐμπορικὴ κρίσις στε-ρεῖ τοὺς ἐργάτας τῶν ἀναγκαίων χρημάτων καὶ τοὺς ἐξαναγκάζει μάλιστα νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὸ work-house (κατάλυμα τῶν ἐργατῶν).

Εἰς τὸ work-house καταλύουσι τὴν νύκτα. Τοιαῦτα νυκτερινὰ καταλύματα συνεστάθησαν καὶ ἐν Παρισίοις, τὰ τοῦ Λονδίνου ὅμως θεωροῦν-ται ὡς ὑποδείγματα. Πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν εἰς τι ἐξ αὐτῶν ἄς ἀκολουθήσωμεν τὸν σκοτεινὸν ἐκεῖ-νον δρομῖσκον τὸν ἐκατέρωθεν σανιδόκλειστον, ὅστις ἀπολήγει εἰς πλατεῖαν ὁδόν, ἐνθα ὅμοιοι ἀνθρώπων διαλέγονται, γελῶσι, ἄδουσιν ἢ ὑβρί-ζονται. Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δρομίσκου, μετὰ πολλοὺς ἐλιγμούς ἐν σκοτῆ ψηλαφητῷ, ὁ ἀστυνομικὸς ἐπι-στάτης τῶν καταλυμάτων εἰσέρχεται εἰς χαμη-λὴν μονώροπον οἰκίαν καὶ χαιρετίσας ἡλικιωμέ-νην γυναῖκα, ἥτις ἴσταται εἰς τὸ ἰσόγειον, ἐν στενῷ δωματίῳ, ἀναβαίνει συναναβαίνομεν δὲ καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτοῦ, χαμηλόνοτες τὴν κεφαλὴν, κλίμακα στενήν, ἥτις ἀπολήγει ὡς τρύπα κελλα-ρίου εἰς μικρὸν καπνισμένον καὶ δυσῶδῃ θάλα-μον, ὅπου ὀκτῶ δέκα ἄνθρωποι, πάντες σχεδὸν μαζευμένοι ἐπὶ καταπεπιεσμένων ἀχυροστρωμά-των, προβάλλουσι τὴν κατὰμαυρον καὶ χαλκοειδῆ τῶν ὄψιν πρὸς τι λυχνάριον καίον ἐκεῖ ἐν τῷ μεσῷ αὐτῶν, ἐν ὑαλίῳ δοχεῖῳ.

— Καλημέρα, Ἰόνσων! εἶπεν ὁ ἐπιστάτης.  
Φωνὴ δὲ τις μόλις ἀκουομένη ἀπήντησε.

— Καλημέρα.

Τίς εἶχεν ὀμιλήσει; Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ὧν δύο μὲν ἦσαν ὄρθιοι, οἱ δὲ λοιποὶ ἔκειντο, πάντες δ' ἐφόρουσαν εὐρωπαϊκὰς ἐνδυμασίας, ἦσαν ἀκίνητοι καὶ ὁμοιάζον πρὸς ἀγάλματα. Τὸ πρόσωπόν των, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο μαῦρον, ἐφωτίζετο ὑπὸ τῶν λυχναρίων ἐκεῖνων, πρὸς ἃ ἐπλησίαζον καπνίζοντες εἰς πίπας παντοίων καὶ παραδόξων σχημάτων. Ὁ ἀποκριθεὶς εἰς τὸν ἐπιστάτην εἶνε ὁ γέρον ἐκεῖνος ὁ ἰσχνὸς καὶ κίτρινος, ὁ κοίλην ἔχων τὴν ὄψιν καὶ ἀραιὸν τὸν πώγωνα. Πρὸς τὴν φλόγα τοῦ λυχναρίου θερμαίνει οὐσίαν τινα προσκεκολλημένην εἰς τὸ ἄκρον σύρματος. Ὁ γέρον ἐκεῖνος εἶνε ὁ Ἰόνσων ὁ ὀπιόρφορος.

Εἶνε Κινέζος καὶ Κινέζοι εἶνε καὶ πάντες οἱ ἄλλοι οἱ ἐκεῖ συγκείμενοι, ναῦται ἐλθόντες εἰς τὴν τρύπαν ἐκεῖνην, ἔνθα τοὺς περιμένει μακαρία ἀναισθησία καὶ χαύνωσις διὰ τοῦ ὀπίου. Μόλις κατήχθησαν εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἀκτὰς ἔτρεξαν εἰς τὴν τρώγλην. Εἰκοσιπέντε ἔτη εἶνε, ἀφ' οὗ ὁ Ἰόνσων εἰς τὸ ἀπόκεντρον ἐκεῖνο τοῦ Λονδίνου μέρος κάμνει τὸν ἔμπορον τοῦ ὀπίου καὶ ποτίζει τοὺς συμπολίτας του θάνατον, τὸν ὁποῖον τῷ πληρώνουσιν εἰς ἀγγλικὸν νόμισμα, ἐὰν ἔχωσιν, ἢ ἄλλως εἰς κινεζικόν. Ὁ Ἰόνσων γνωρίζει εἰς ποίους ἀργυραμοιβοὺς θὰ ἀνταλλάξῃ τὰ τρυπημένα κέρματα τῆς Κίνας ἀντὶ νομίσματος κυκλοφοροῦντος ἐν Ἀγγλίᾳ· εἶνε πλούσιος, πλουσιώτατος καὶ ὅμως ἐκεῖ θάποθάνῃ, εἰς τὴν ῥυπαρὰν τρύπαν του. Πατὴρ του εἶνε τὸ Σαγγαί καὶ τὸ ἀληθές του ὄνομα Ἰωά-Σῶ, τὸ ὁποῖον ἐξήγγλισεν εἰς τὸ Ἰόνσων, ἐνυμφεύθη δὲ—πράγμα παράδοξον—Ἀγγλίδα γυναῖκα, ἣτις τὸν ἀγαπᾷ καὶ θησαυρίζει ὡς αὐτός. Δὲν εἶνε παράξενον ἡμέραν τινα νὰ ἀκούσωμεν ὅτι τοὺς ἔπνιξαν διὰ νὰ κλέψωσι τὴν περιουσίαν των, τίποτε ὅμως δὲν θὰ εὑρωσι διότι φίνεται ὅτι ὁ Κινέζος κατορύσσει πού τὰ χρήματά του.

Οἱ ὀπιόρφοροι οὗτοι καπνίζουσι δώδεκα περίπου πίπας καθ' ἑκάστην. Κινέζοι οὐδέποτε καταγονται πρὸς τὸ κατὰστημα τοῦ Ἰόνσων διότι τοῦ Οὐρανίου Κράτους ὁ πρεσβυτὴς δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὰς συμπολιτιδὰς του, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐπὶ τῶν εἰς Ἀγγλίαν καταπλεόντων πλοίων, νὰ ἐξέρχωνται εἰς τὴν ξηρὰν. Παρατηρῶ τοὺς σαπρὸς ἐκεῖνους κραθβάτους, τὰ ἀκίνητα ἐκεῖνα ὄντα, τὰς ὄψεις τὰς μαυρωπάς, τοὺς λευκοὺς ὀφθαλμοὺς, τὰ ῥυπαρὰ τῶν κεφαλῶν καλύμματα! Ὑπάρχει εἰς τὸν τοῖχον πίναξ ἀνηρτημένος, ἐφ' οὗ εἶνε σημειωμένον πόσας πίπας ἕκαστος ἐκάπνισεν· εἰκόνες τινὲς καὶ εἰς κοῦκος συμπληροῦσι τὴν ὄλην τῶν τοίχων διακόσμησιν. Ἀσφυξία καταλαμβάνει ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, εἰς διάστημα δύο λεπτῶν τῆς ὥρας δύναται τις νὰ καταλη-

φθῇ ὑπὸ φθειριάσεως ἅμα καὶ ὑπὸ ἠμικρανίας. Καὶ ὅμως τὰνθρώπινα ἐκεῖνα ὄντα λογίζουσιν αὐτὰ εὐδαίμονα ἐν τῇ βρωμερᾷ τρώγλῃ ἀποβλακούμενα ὑπὸ τῆς χρήσεως τοῦ ὀπίου.

— Good night, Ἰόνσων!

— Good night!

Ἐξερχόμεθα. Οὐδεὶς κινεῖται. Καπνίζουσιν.

Ὁ δρομίσκος γέμει μικρῶν παιδιῶν ζητούντων ἐλεημοσύνην, ἐν πέννῃ, ὁ δὲ ἀστεροστικτὸς οὐρανὸς ἐπισκέπει τὴν τόσῃ ἀθλιότητι!

Ὁ ἐπιστάτης μοὶ δεικνύει ἀντικρὺ εἰς τοῦ Ἰόνσωνος στενὸν τι παράθυρον καὶ τόσον χαμηλόν, ὥστε θὰ ἠδύνατό τις σχεδὸν νὰ τὸ φθάσῃ ἐκτείνων τὴν χεῖρα. Ἐκεῖ μέσα διέτριψεν ὁ Κάρολος Dickens! Ἐκλείσθη ἐκεῖ αὐτός, πλουσιώτατος ὧν, ἵνα ἐκ τοῦ πλησίον καὶ οἰνοεὶ ἐπὶ ζωντανοῦ κρέατος σπουδάσῃ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν ἀθλίων.

Κατεῖχεν ἐκεῖνο τὸ δωμάτιον ὅτε συνέγραφε τὸ τελευταῖόν του μυθιστόρημα, ὅπερ ἀπέμεινεν ἀτελές, τὴν γυναῖκα ἐκεῖνην τὴν συζευχθεῖσαν ἕνα μαῦρον. Τὸ μυθιστόρημα ἐκεῖνο, διασκευασθὲν ἐν Γαλλίᾳ μετωνομάσθη τὸ ἔργλημα τοῦ Ἰασπέρου. Ἡ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διατριβὴ ἐν τῇ μεμολυσμένῃ ἐκεῖνῃ ἀτμοσφαιρᾷ ἔκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ Δίκενς, ὃν ἐν τῇ ἀγρίᾳ ἐκεῖνῃ συνοικίᾳ πάντες ἠγάπων χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζωσιν διότι ἔτεινε ἐλεήμονα τὴν χεῖρα εἰς τὰς ταλαιπώρους γυναῖκας καὶ εἰς τὰ πτωχὰ παιδιά. Ὁταν ἀπέθανεν ὁ περιφανὴς συγγραφεὺς, Ἀμερικανοὶ τινες ἠγόρασαν τὴν τράπεζαν τοῦ μικροῦ δωματίου, τὴν κλίνην, τὰ χαρτία, τὸ δάπεδον καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ποντικίους, οἵτινες εὑρέθησαν εἰς τὸ ἐνδιαίτημα, ὅπου ὁ Δίκενς εἶχε γράψῃ τὸ τελευταῖον μυθιστόρημά του!

Περὶ τὰς ἀπαισίας ἐκεῖνας στενωποὺς (lanes) πόσοι ἀστεγοὶ, πόσοι ἀνέστιοι περιφέρονται! Βαθίζομεν παρ' ὑψηλά τινα καὶ σχεδὸν κυκλώπεια τείχη, διερχόμεθα διὰ στενῆς καὶ ἐτοιμορρόπου γεφύρας τοῦ Ταμέσεως, ὁπόθεν διακρίνομεν εἰς τὰ βάθη τοῦ ποταμοῦ τοὺς ἴστους τῶν πλοίων. Εἰς τὴν γέφυραν ἐκεῖνην σταθμεύει ἀπὸ τῆς ὀγδόης ὥρας τῆς ἑσπέρας μέχρι τῆς ἕκτης τῆς πρωῆας ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ἵνα ἐμποδίσῃ τὰς αυτοκτονίας καὶ τὰς δολοφονίας, διότι ἡ ἄσχημος ἐκεῖνη γέφυρα, ἣν ἐπωνόμασαν *Γέφυραν τῶν Στεγαγμῶν* ἦτο τὸ συντελεκτικώτερον τῶν ἀποπειρωμένων νὰ γείνωσιν αὐτόχειρες.

Ὁ φρουρὸς ἔχει κλεπτοφάναρρον, τὴν ἀστυνομικὴν βράβδον μὲ τῆς Μεγάλης Βρετανίας τὰ ἐμβλήματα ἐν δερματίνῃ θήκῃ καὶ σήμαντρον, δι' οὗ δύναται νὰ καλέσῃ ἀμέσως πολλοὺς ἀνδρας τῆς ὑπηρεσίας εἰς βοήθειάν του ἂν τύχῃ ἀνάγκη, μένει δὲ καὶ διανυκτερεύει ἐπὶ ἕνα ὀλόκληρον μῆνα, μεθ' ὃν ἄλλος καταλαμβάνει τὴν θέσιν του. Ἐκ τούτου γίνεται φανερόν ὅτι χρειάζεται νὰ ἦνε ἄνδρες στιβαροὶ οἱ ἀστυνομικοὶ τῆς Ἀγγλίας ὑπάλληλοι. Καὶ τῷ ὄντι· οὐδέποτε κατα-

τάσσεται τις εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀστυνομίας ἂν δὲν ἔχη τοῦλάχιστον 5 ποδῶν καὶ 7 <sup>1</sup>[2 γραμμῶν ὕψος ἀναστήματος, 34 δὲ πλάτος στήθους. Οἱ φρουροῦντες δὲ ἐν Ἀγγλίᾳ περιφέρονται ἐντὸς ὠρισμένης ἀκτίνος μὲ ἀκρίθειαν ὠρολογίου καὶ καθ' ἕκαστον τέταρτον τῆς ὥρας ἐπιθεωρεῖ αὐτοὺς εἰς τῶν προϊσταμένων ἵνα ἴδῃ ἂν ἡ ὑπηρεσία ἐκτελεῖται ὡς δεῖ. Ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ φρουροῦντος ἀπὸ τῆς θέσεώς του τῷ ἐπιβάλλει πρόστιμον πέντε σελλινίων, ἂν δὲ πεντάκις ὑποστῇ τὴν ποινὴν τοῦ προστίμου ἀποβάλλεται ὀριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας.

— Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες σας, μοὶ λέγει ὁ κ. Μῶσερ, διαλέγονται αἰωνίως πρὸς τοὺς διαβάτας, οἱ ἡμέτεροι παρατηροῦσιν ἐν σιγῇ.

Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἀνέφερεν ἡμῖν ὑπὸ ἐχεμυθίαν πλεῖστα τῆς ἀγγλικῆς ἀστυνομίας μυστήρια μαρτυροῦντα τὸν τρόπον, δι' οὗ οἱ Ἀγγλοὶ κλητῆρες κατορθώνουσι σχεδὸν πάντοτε νὰ ἀνακαλύπτωσι τοὺς εἰς τὰς οἰκίας εἰσδύοντας κλέπτας.

Ἐν τῇ στενωπῷ τῇ καλουμένῃ Old Cravel Lane μικρὰ θυρὶς ἀνοίγει ἐντὸς πυλῶνος πλατυτέρου ἐν τῷ μέσῳ μεγάλων πλινθίνων τειχῶν. Ὁ ἐπιστάτης κρούει, εἰσερχόμεθα. Ἐνταῦθα εἶνε ἐν τῶν νυκτερινῶν ἐκείνων καταλυμάτων, ἐν work-house. Οἱ ἄστεργοὶ δύνανται νὰ διέλθωσιν ἐκεῖ τὴν νύκτα ἀντὶ ἐλαφρᾶς ἐργασίας, εἰς ἣν υποβάλλονται τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον. Τὰ ἄσυλα τῶν Παρισίων, ὡς εἶπομεν, ἔχουσι ὡς ὑπόδειγμα τὰ work-houses τοῦ Λονδίνου.

Τὸ κατάλυμα, ὅπερ τῶρα ἐπισκεπτόμεθα, ἐν Saint George in East εἶνε εὐρύχωρον, δύνανται δὲ εἰς αὐτὸ νὰ καταφύγωσι χιλιάδες ἀστέγων. Διαιρεῖται εἰς μεγάλους θαλάμους κατέχοντας δύο σειράς, εἰς μὲν τὴν μίαν σειρὰν εἶνε οἱ ἄνδρες, εἰς δὲ τὴν ἄλλην αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά. Ὑπάρχει καὶ τρίτος θάλαμος διὰ τὰ παιδιά τὰ ἔχοντα ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν δύο ἐτῶν, ἅτινα τὴν νύκτα ἀποχωρίζουσι τῶν μητέρων των.

Πᾶς ὅστις ἤθελε κρούσει τὴν θύραν τοῦ καταλύματος, λέγει πρῶτον τὸ ὄνομά του, ἔπειτα ἀποβάλλει τὰ ἐνδύματά του, ἅτινα σωρεύουσιν οἱ ἀρμόδιοι εἰς μίαν γωνίαν, τὰ ἐπιπάσσουσι δι' ἐντομοφθόρου κόνεως καὶ τὰ υποβάλλουσι κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς εἰς κάπνισιν διὰ θεοῦ. Ἐπειτα ὁδηγεῖται ὁ ξένος εἰς λουτρόν, ὅπερ εἶνε καθαρῶτατον, λελαξευμένον ἐν γρανίτῃ λίθῳ καὶ ἔχει χάλκινον τὸν πυθμένα, ὁμοιάζει δὲ πρὸς αἰγυπτιακὸν σαρκοφάγον. Ἄλλοτε πολλοὶ κατὰ σειρὰν ἐλούοντο εἰς τὸ αὐτὸ ὕδωρ, ἀλλ' ἀφ' οὗτου Ἀγγλὸς τις δημοσιογράφος, θέλων τὰ πάντα ἰδίως ὀφθαλμοῖς νὰ παρατηρήσῃ ἵνα ἐν ἐπιγνώσει διδῇ εἰδήσεις πρὸς τοὺς ἀναγνώστας του ἐπορεύθη ὡς κοινός τις πένης εἰς τὸ κατάλυμα καὶ ἐζήτησεν ἄσυλον, ἤρχισαν νὰ παρέχωσιν εἰς ἕκαστον τῶν προσερχομένων καθαρὸν ὕδωρ. Ἐπίσης

ἀντὶ κλίνης δὲν ἐδίδετο ἄλλοτε εἰς τοὺς ἀθλίους ἐκείνους ἢ μόνον ξηρὸν στρώμα ἀχύρινον. Ἄλλὰ καὶ διὰ τὴν κλίνην καὶ διὰ τὸ ὕδωρ ἔγραψε τὰ δέοντα ὁ ἐφημεριδογράφος, ὅστις ἀνόμαζεν ἐν τῇ ἐφημερίδι του *νύκτα ἐν τῷ Ἀδῆ* τὴν νύκτα, ἣν εἶχε διέλθει ἐκεῖ καὶ τοιοῦτοτρόπως συνεταράχθη ἡ ἀγγλικὴ φιλανθρωπία, τὰ δὲ πράγματα διωρθώθησαν. Νῦν οἱ ξενιζόμενοι ἔχουσι στρώμα καὶ προσκέφαλον καὶ μάλλινον φοιὸν σκέπασμα, παρέχεται δὲ πρὸς αὐτοὺς πρὸ τοῦ κατακλιθῶσι καὶ ζωμὸς καὶ μικρὸν τετραγώνον τεμάχιον ἄρτου, ὅμοιον πρὸς μέγαν κύβον, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἐπαύριον μετὰ τὴν ἐξέγερσιν τοῖς δίδεται ὀλίγος ἄρτος πρὸ τοῦ ἀπέλωσιν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ μέρος ἐνθα κοιμῶνται οἱ ἄνδρες. Εἶνε τεσσαράκοντα ἐπτὰ εἰς δύο σειράς ἀχύρινων κλινῶν. Οἱ πόδες των ἐξέχουσι τοῦ σκεπάσματος καὶ ὁμοιάζουσι πρὸς πόδας πτωμάτων. Ἀπαισία εἶνε ἡ θέα τῶν πύλων καὶ τῶν ὑποδημάτων τῶν ἀνηρτημένων παρὰ τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος· πᾶσαι τῶν πελμάτων αἱ ἐντομαὶ καὶ τῶν καστορίων, πᾶσαι αἱ ἀθλιότητες τῶν Ἐπαιτῶν τοῦ Callot δὲν δύνανται νὰ δώσωσιν εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ νοήσῃ τὴν αἴσθησιν, ἣν ἐμποιεῖ ἡ χειροπιαστὴ ἐκείνη κακοδαιμονία, τὰ χάσκοντα ἐκεῖνα ὑποδήματα, τὰ τρυπημένα καλύμματα. Τί δὲ νὰ εἶπῃ τις διὰ τοὺς γυναικείους πύλους; Ἐκεῖ βλέπεις τεμάχια ψιάθου νὰ κρέμανται, ῥυπαρὰς ταινίας λεπτοτομημένας, βλέπεις τὸ εἶδεχθῆς τῆς πολυτελείας φάσμα ἐν τῷ μέσῳ τῆς πενίας καὶ τῆς ῥυπαρότητος! Μεταξὺ δὲ τῶν ἀθλίων ἐκείνων γυναικῶν ὑπάρχουσι τινες ἀληθῶς ἀξίεραστοι, μία μάλιστα, ἥτις σφίγγει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ὠραίων βρέφος διετές, γλυκὺ καὶ ῥοδόχρουν, κοιμώμενον ἀγγέλου ὕπνον ἐν μέσῳ τῆς φοικῆς. Ἡ μήτηρ ξανθὴν ἔχουσα τὴν κόμην εἶνε δεκαεξὲς ἐτῶν. Μεταξὺ τῆς ἐγκαταλειμμένης ἐκείνης καὶ τοῦ μικροῦ, ὅπερ ἡμίκληστα ἔχει τὰ ῥοδόχροα χεῖλην, ῥίπτομεν ἐν σελλίνιον. Τὸ σελλίνιον ἐκεῖνο θὰ ἦεν τὸ θαῦμα τῆς ἐξεγέρσεως, ὁ ἄρτος, ὃν ἡ ταλαίπωρος θὰ ἔχη ὀνειρευθῆ, ἀλλ' ἴσως ἴσως καὶ τὸ οἰνόπνευμα!

Τὰ παιδιά, χωρισμένα ἀπὸ τῶν μητέρων των, κοιμῶνται εἰς τὸν παρακείμενον θάλαμον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν γραίας κοιμωμένης παρ' αὐτὰ! Νομίζεις ὅτι εἶνε ἡ Ἄτροπος, ἐτοίμη νὰ κόψῃ τὸ νῆμα τῆς μικρᾶς ζωῆς των, τόσον ἔχει ἀπαισίαν τὴν ὄψιν.

Τὴν ἐπαύριον ἅμα ἐξυπνίσωσι, πάντες οὔτοι θὰ παράσχωσι τριῶρον ἐργασίαν εἰς τὸ κατάστημα, αὕτη δ' εἶνε ἡ πληρωμὴ τῆς ξενίας. Δὲν ἀπαιτεῖ δ' ἄλλως τὸ κατάστημα ἢ ἀνωφελῆς τινὰς ἐργασίας, λεπτοτομίας λ. χ. ἢ ἐκτύλιξιν σχοινίων τοῦ ναυτικοῦ ξηρῶν ὅσον ἡ σανὶς ἢ σχίσιμον ξύλων, πράγματα εἰς τὰ ὁποῖα οἱ ξένοι τοῦ work-house κατ' ἀρχὰς μὲν εὐρίσκουσι



δυσκολίαν, ἔπειτα ταχέως συνειθίζουσι ὅμως καὶ ὄχι μόνον τελειώνουσιν εὐχερῶς τὴν ἐργασίαν των, ἀλλ' ἐνίοτε ζητοῦσι καὶ ἄλλην ἵνα ἔχωσι καὶ τὴν ἐξῆς νύκτα τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ κοιμηθῶσιν ἐν τῷ καταλύματι.

Πάντες δ' ἐκεῖνοι οἱ ἄθλιοι δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε κακοῦργοι, ἀλλὰ μᾶλλον ἀνέστιοι, μὴ ἔχοντες ποῦ νὰ κλίνωσι τὴν κεφαλὴν. Ἐνίοτε κλέπτουσι, δὲν εἶνε ὅμως κλέπται ἐξ ἐπαγγέλματος. Περὶ τούτων θὰ ἔκαμνα τώρα ἰδιαίτερον λόγον, ἀλλ' ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐγένετο ἤδη πολὺ μακρὰ, ὥστε θὰ μοι ἐπιτρέψητε νὰ κάμω ὃ, τι οἱ ἐπιφυλλιδιογράφοι, νὰ ἀναβάλω δῆλα δὴ τὴν περαιτέρω ἀφήγησιν, ἂν καὶ δὲν εἶνε μυθιστόρημα, διότι ἡ πενία εἶνε δυστυχῶς πραγματικὴ καὶ μεγάλη ἐν Λονδίῳ. Ὑπάρχουσιν ἐκεῖ 80,000 ἀνθρώπων ζητούντων τὴν ἐλεημοσύνην τῶν φιланθρωπικῶν καταστημάτων, χωρὶς ἐν τῷ ἀριθμῷ τούτῳ νὰ συγκαταλέγωνται καὶ οἱ ἐν τοῖς φρενοκομείοις πένητες παράφρονες, οὐδὲ αἱ χιλιάδες τῶν πλανητῶν, οὐδὲ οἱ ἐπαῖται οἱ τείνοντες τὴν χεῖρα ἐν ταῖς ὁδοῖς, οἵτινες κατὰ τινα καταστατικὴν ἀνῆρχοντο κατὰ τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα τοῦ μαΐου τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς 780 πρόσωπα, 556 ἄνδρας, 178 γυναῖκας καὶ 46 παιδιά ἡλικίας κατωτέρας τῶν δεκαεξέτων.

[Jules Claretie]

Σ. Κ. Σ.

## Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΣ

Ἐκ τῶν τοῦ Σμάιλς περὶ χαρακτήρος.

Ἡ πρακτικὴ μάθησις ἀποκτᾶται ἐν τῷ σχολεῖῳ τῆς πείρας. Τὰ παραδείγματα καὶ ἡ διδασκαλία εἶναι ἀναγκαῖα μέχρι τινὸς βαθμοῦ· ἄνευ ὅμως τῆς πείρας τῶν βιωτικῶν πραγμάτων μένουσιν ἐν τῇ σφαῖρα τῆς θεωρίας. Πρέπει τις νὰ ἐπισκοπήσῃ τὸ θετικὸν μέρος τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, ὅπως ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ ἀποκτήσῃ τὴν χροιάν ἐκείνην τῆς ἀληθείας, ἣν δὲν δίδει οὔτε ἡ ἀνάγνωσις, οὔτε ἡ διδασκαλία, ἀλλὰ μόνον ἡ καθημερινὴ μετὰ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ἐπιμιξία.

Ὅπως ὁ χαρακτήρ ἔχη ἀξίαν πρέπει νὰ εἶναι τοιοῦτος, ὥστε νὰ διατηρῆται στερεὸς καὶ εὐσταθὴς ἐν τῇ ἀδιαλείπτῳ ἐργασίᾳ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἐν τοῖς πειρασμοῖς καὶ ταῖς δοκιμασίαις πρὸς δὲ τούτοις νὰ δύναται ν' ἀντέχῃ εἰς τὴν καθημερινὴν τριβὴν τοῦ βίου.

Οἱ ἄνθρωποι, οἱ περὶ ἐαυτῶν μόνον σκεπτόμενοι καὶ περὶ τῆς ἰδίας εὐπαθείας, εἶναι καθαροὶ ἐγωῖσταί. Ὑπηρετοῦσιν ἑαυτοὺς καὶ εἰς οὐδένα γνωρίζουσι νὰ προσφέρωσι βοήθειαν. Ἀκούομεν καθ' ἑκάστην λεγόμενον ὅτι ὁ δεῖνα πλούσιος ἀπέθανε καὶ ἀφῆκεν ἑκατομμυρίων περιουσίαν, ἀλλὰ δὲν λέγεται καὶ ἂν κατὰ τὸν βίον του ἐβοήθησέ ποτε πτωχόν. Ὁ μὴ καταλείπων οὐδὲ ὀβολὸν εἰς νοσοκομεῖον, ἢ εἰς ἄλλο τι κα-

τάστημα φιλανθρωπικόν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν οἰκογένειάν του, εἶναι αὐτὸς ὁ ἐγωῖσμὸς προσωποποιημένος.

Ἡ ἀμοιβαία βοήθεια εἶναι τοσοῦτον ἀναγκαία, ὅσον καὶ ἡ βοήθεια πρὸς ἑαυτόν. Ὁφείλομεν παντὶ τρόπῳ νὰ παρέχωμεν συνδρομὴν τῷ πλησίον. Εἶναι καθῆκον ἡμῶν ὡς ἀνθρώπων, ὡς πολιτῶν καὶ ὡς χριστιανῶν. Τί εἶναι ἡ χάρις ἐὰν οὐχὶ ἀμοιβαία βοήθεια, τρόπος τοῦ ἀνακουφίζειν τὴν ἀνθρωπίνην ἀθλιότητα, τοῦ θεραπεύειν τὰ κακὰ καὶ προοδοποιήσῃς πρὸς τὸν καθολικὸν πολιτισμόν;

Ὑπάρχουσι δὲ ὄντως ἐν τῷ κόσμῳ δυστυχεῖς, οὓς ὁ κόσμος ὀφείλει νὰ βοηθῇ. Οἱ πτωχοὶ καὶ ἀσθενεῖς εἶναι πρὸ τῶν θυρῶν μας καὶ δὲν δύναμεθα ν' ἀποδιώξωμεν αὐτούς. Ὑπάρχουσιν ἀνθρωποὶ ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν, ἀσθενεῖς, ἐπιληπτικοὶ, ἀνάπηροι, βλαῆκες, φθισικοὶ, μὴ δυνάμενοι νὰ ζήσωσιν ἀφ' ἑαυτῶν.

Ἡ πρὸς τοὺς ὁμοίους βοήθεια καὶ προστασία γίνεται κατὰ διαφόρους τρόπους. Ἄλλοι μὲν προτιμῶσι ζῶντες νὰ παρέχωσι βοήθειαν τοῖς πτωχοῖς, ἄλλοι δὲ καταλείπουσι πρὸς τοῦτο τὴν περιουσίαν των πᾶσαν μετὰ θάνατον. Εἰς τῶν ἐπιφανεστέρων τοιούτων εὐεργετῶν ὑπῆρξεν ὁ βαρῶνος Monthyon γάλλος, σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων, ὁ ὁποῖος ἀποθανὼν τῷ 1820 κατέλιπε πολλὰ ἑκατομμύρια φράγκων δι' ἀγαθοεργὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ἔργα. Ἀλλὰ καὶ ζῶν ἔτι διένειμεν ἀπείρους ποσότητας χρημάτων καὶ εὐεργετήματα.

Ἀνθρωποὶ δὲ ταπεινῆς καταγωγῆς ἐδείχθησαν ἐξ ἴσου φιλεῖμονες, πολλῶν ἄλλων γεννηθέντων πλουσίων καὶ ἐκ γένους.

[Παραλείποντες ἐν τῇ μεταφράσει τὰ παραδείγματα, ἅτινα παραθέτει ὁ Σμάιλς, μνημονεύομεν ἐν γένει τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν προσφορῶν καὶ ἔργων τῶν γενναίων ἐκείνων τέκνων τῆς Ἑλλάδος, ἅτινα καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἀναγέννησιν αὐτῆς μετεωρισθέντα ὑπεράνω παντὸς ἐγωῖστικῆς αἰσθήματος, προσήνεγκον τὸν πλοῦτόν των ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ καλοῦ. Σ. Μ.]

Πᾶν ἀνθρώπινον ἂν μετέχει αὐτῶν τῶν εὐγενῶν κόπων καὶ τῶν καθηκόντων, καὶ δὲν δύναται νὰ παραλίπη ταῦτα ἄνευ ἰδίας βλάβης, καὶ τῆς κοινωνίας, εἰς ἣν ἀνήκει. Μόνον ἀναμιγνυόμενός τις εἰς τὸν πραγματικὸν βίον καὶ εἰς τὰ ἐγκόσμια πράγματα δύναται ν' ἀποκτήσῃ τὰς πρακτικὰς γνώσεις καὶ τὴν σύνεσιν. Αὐτόθι δὲ κεῖται ἡ κυρία σφαῖρα τῶν καθηκόντων. Αὐτόθι συναντᾶ τις τὰς δυσκολίας καὶ τὰς δοκιμασίας· αἵτινες καὶ κατὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν φέρεται πρὸς ταῦτας ἐξαλείφονται ἐν τῇ πορείᾳ τοῦ βίου.

Ἡ μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀνάμιξις εἶναι ὡσαύτως ἀναγκαία, ὅπως ὁ ἀνθρωπος γνωρίσῃ ἑαυτόν, καὶ ἔλθῃ εἰς πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς ἀξίας καὶ ἰκανότητός του. Ὁ μὴ ἔχων τὴν πεῖ-